

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 392/22
15.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., улица ... број ..., чији је пуномоћник Ана Стојановић адвокат из Београда, Молерова број 74, против тужене ББ из ..., ..., улица ... број ..., ради законског издржавања, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П2 1293/21 од 23.03.2022. године која је исправљена решењем истог суда П2 1293/21 од 21.10.2022.године, у седници већа одржаној дана 15.12.2022 године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1293/21 од 23.03.2022. године која је исправљена решењем истог суда П2 1293/21 од 21.10.2022.године у ставу првом, трећем, четвртном и петом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П2 1293/21 од 23.03.2022. године која је исправљена решењем истог суда П2 1293/21 од 21.10.2022.године у ставу другом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена ББ да на име доприноса за издржавање тужиоца плаћа још 10% редовних месечних примања умањених за порезе и доприноса за обавезно социјално осигурање, преко досуђеног износа од 22% на које је обавезана ставом првим изреке и то сваког 01-ог до 10-ог у месецу почев од 4.10.2019.године као дана подношења тужбе па до 31.10.2021.године уплатом на рачун тужиоца број ... који се води код Vanca Intesa а.д. Београд, док се у преосталом делу преко укупно досуђеног, па до траженог износа од 50% редовних месечних примања умањених за порезе и доприноса за обавезно социјално осигурање, за разлику од 18%, тужбени захтев **ОДБИЈА** као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ... па је обавезана тужена ББ из ... да на име свог доприноса за

издржавање тужиоца месечно плаћа износ од 22% редовних месечних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање и то сваког 1. до 10. у месецу, почев од 04.10.2019. године као дана поношења тужбе, па до 31.10.2021. године уплатом на рачун тужиоца број ... који се води код банке Интеза а.д. Београд. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да суд обавезе тужену ББ да на име законског издржавања тужиоцу плаћа преко досуђеног износа од 22% редовних месечних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање а до укупно траженог износа од 50% редовних месечних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање за разлику од 28% као неоснован. Ставом трећим изреке укинута је привремена мера овог суда одређена ставом другим пресуде Првог основног суда у Београду П2 1668/19 од 27.04.2021. године. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужене којим је тражила да суд обавезе тужиоца да јој на име стицања без основа исплати целокупно новчана средства опредељена у укупном износу од 251.920,00 динара са законском затезном каматом ближе опредељеном на појединачне новчане износе за период од 01.06.2021. године закључно са децембром 2021. године као неоснован. Ставом петим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужилац и тужена и то тужилац,а како то произилази из жалбе у односу на одбијајући део и због одлуке о трошковима поступка, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права и тужена побијајући у ставу првом и четвртм такође због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност пресуде у ожалбеном делу у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), у вези са чланом 202 Породичног закона Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужиоца делимично основана, а жалба тужене неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека пресуда је јасна и у образложењу су дати разлози о битним чињеницама тако да се иста неосновано побија указивање на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а.

Према утврђеном чињеном стању тужилац је рођен 21.08.2001. године. Крајем 2017. године од мајке са којом је до тада живео прешао је у домаћинство оца ВВ. С оцем и његовом другом супругом која је медицинска сестра и њиховом кћерком тужилац живи од средине средње школе коју је завршио маја 2020. године када је школску годину 2020/2021. годину као буџетски финансирани студент уписао смер Албанског језика на филолошком факултету у Београду јер није успео да упише факултет за безбедност. На факултету који студира тужилац је положио два колоквијума али није положио ниједан испит што је правдао операцијом урођеног деформитета

грудног коша. Тужилац је своје месечне егзистенционе потребе, трошкове школовања и друштвеног живота определио у висини од 40.000,00 динара указујући да исте подмирује његов отац који је запослен у фирми ... и зарађује око 70.000,00 динара месечно. Тужена је професорка која у ... ради на одређено време и има плату 63.000,00 динара, не поседује непокретну имовину није кредитно задужена, нема законску обавезу издржавања према другим лицима и живи у кући у својини њеног оца а за комуналије плаћа по 9.000,00-10.000,00 динара месечно. Тужилац се у последње три године лечио на Институту за плућне болести Војводина због урођеног деформитета предњег зида грудног коша а за време јануарско-фебруарског испитног рока 2021. године имао је операцију, због чега у првом испитном року који је имао није полагао испите али је у периода од октобра до јануара извршавао своје предиспитне обавезе полагањем колоквијума али накнадно није успео да положи испите којима би стекао услов за упис у наредну годину школске године чиме је изгубио статус редовног студента.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је сходно члану 155 Породичног закона оценио да је тужена као родитељ дужна да доприноси издржавању пунолетног тужиоца који се налази на редовном школовању те је у складу са потребама повериоца и могућностима дужника издржавања делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да од подношења тужбе па до 31.10.2021. године на име свог доприноса плаћа 22% редовних месечних примања. Првостепени суд је имао у виду да тужилац као студент прве године факултета до доношење претходне одлуке суда још увек није дао ниједан испит као и да накнадно завршетком школске године није успео да упише наредну годину студија нити је исту обновио али да то не утиче на другачије одлучивање у овој правној ствари будући да из исказа тужиоца и приложене документације у списима предмета произилази да је управо у периоду јануарског испитног рока тужилац имао медицинску интервенцију, да је полагао колоквијуме, те да су се у конкретном случају на почетку његовог студирања појавили објективни разлози који су га онемогућили да успешно оконча прву годину студија. Како је тужена након доношења првостепене одлуке у овој правној ствари у складу са решењем о одређивању привремене мере извршила уплате износа издржавања што међу парничним странкама није било спорно, а како је тужилац у међувремену изгубио статус редовног студента обзиром да након октобра месеца 2021. године није уписао наредну школску годину, чиме је као пунолетно лице изгубио право на издржавање од стране тужене као родитеља почев од завршетка школске 2020/2021. године, то је суд у складу са одредбом члана 457 ЗИО донео одлуку као у ставу трећем изреке и укинуо привремену меру одређену ставом другим изреке пресуде Првог основног суда у Београду П2 1668/19 од 27.04.2021. године. Одлуку као у ставу четвртном изреке суд је донео налазећи да тужена нема право на повраћај датог издржавања који је исплатила тужиоцу на основу решења о одређивању привремене мере овог суда од 27.04.2021. године с обзиром да је исплата извршена на основу правноснажне и извршне одлуке суда.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно логично и недвосмислено произилази из изведених доказа које је првостепени суд ценио у складу са чл. 8 ЗПП. Међутим, Апелациони суд налази да је првостепени суд, одлучујући о висини доприноса тужене за издржавање свог пунолетног сина за време

редовног школовања, погрешно применио материјално право садржано у одредбама чл 160 Породичног закона јер је пропустио да цени у довољној мери околности које се тичу могућности тужене да доприноси издржавању, а имајући у виду потребе повериоца издржавања.

Критеријуми за одређивање издржавања прописани су чланом 160. Породичног закона, према коме се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.), а могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицања зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.).

Издржавање пунолетног детета остварује се под одређеним условима. Према члану 155. став 2. Породичног закона, право на издржавање од родитеља има пунолетно дете које се редовно школује најкасније до навршене 26 године живота, сразмерно могућностима родитеља. Услов за издржавање пунолетног детета ограничен је правним стандардом очигледне неправде, с обзиром да је ставом 4. истог члана закона предвиђено да пунолетно дете нема право на издржавање ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за родитеље.

Дакле, смисао одредбе члана 155. Породичног закона која се односи на издржавање пунолетног детета је да су родитељи у обавези да се старају о школовању и стручном усавршавању своје пунолетне деце, у мери у којој им по редовном току ствари то омогућавају животне и материјалне могућности. При томе нису дужни да се одричу свог сопственог егзистенцијалног минимума.

У конкретном случају, тужена је професор у средњој школи и остварује примања у износу од 63.000,00 динара, нема законску обавезу издржавања других лица, нема обавезу плаћања станарине, са друге стране потребе тужиоца су утврђене у износу од 40.000,00 динара. Стога, имајући у виду све околности конкретног случаја и примењујући на њих критеријуме за одређивање издржавања, овај суд сматра да је тужена у могућности да на име свог доприноса за издржавање плаћа 32% од својих редовних месечних примања, а који износ, ако се изрази номинално у односу актуелну зараду тужене износи око 20.000,00 динара, а што је половина износа утврђених потреба повериоца издржавања. Преко досуђеног износа, а до траженог износа за издржавање односно за још 18% месечно од редовних месечних примања тужене, овај суд је тужбени захтев одбио као неоснован, сматрајући да је превисоко постављен, с обзиром на материјалне могућности тужене као дужника издржавања и сопствене потребе. Неоснован је жалбени навод тужене, да њен син није на редовном школовању и да из тог разлога није дужна да доприноси издржавању, а које наводе је тужена већ износила у току првостепеног поступка. Наиме, овај износ издржавања је временски ограничен до 31.10.2021. године, а до тада је њен пунолетни син био на редовном школовању. Чињеницу да није дао ниједан испит је оправдао здравственим стањем. Међутим, у том периоду трошкове је свакако имао с обзиром да се током једне школске године налазио у статусу студента који се финансирао из буџета и да му је новчана

средства за школовање, куповину књига, превоза, исхране и одеће, као и задовољавање свакодневних потреба обезбеђивао отац. Такође, околност да је тужилац престао да комуницира са туженом, не може се сматрати очигледном неправдом према туженој.

Супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд одбио захтев тужене за повраћај датог издржавања, а имајући у виду да је износ на име издржавања исплатила тужиоцу на основу решења о одређивању привремене мере од 27.04.2021. године, односно на основу правноснажне и извршне одлуке суда, а осим тога не може тражити оно што је дато и учињено на име неке природне обавезе или неке моралне или друштвене дужности, а што је свакако издржавање детета од стране родитеља при чему и тужена не оспорава ову своју природну обавезу, али је условљава редовним школовањем тужиоца и тужиочевим добрим односима са њом. Жалбени разлози у овом делу указују да није поштено да син о коме се бринула 17 година, сада не разговара са њом и има непримерено понашање. Међутим, колико год ови жалбени разлози били евентуално животни основани, закон не познаје ову врсту условне обавезе, када је у питању издржавање детета које се налазило на редовном школовању.

Апелациони суд је ценио и друге наводе жалбе, али је нашао да су исти без утицаја на другачије пресуђење, па их није посебно образлагао, сходно овлашћењу из одредбе члана 396 ЗПП.

Супротно жалбеним наводима тужиоца, правилна је одлука о трошковима поступка, с обзиром да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници на основу члана 207. ПЗ, водећи рачуна о разлозима правичности.

Са свега наведеног, на основу одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде, док је одлука у ставу другом изреке донета на основу чл 394 тач 4 ЗПП.

Како је тужилац успео у жалбеном поступку у незнатном делу, то му трошкови другостепеног поступка не припадају, па је применом члана 165 ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке ове другостепене одлуке.

**Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић